

Er is een heele groep van schrijvers en sprekers in onze dagen onder ons, die onverstoorbaar en onveranderd doorgaan hun ideeën te ponsen, op een toon, die niet bedoelt, maar toch wel eens werkt, dat men den indruk krijgt, dat dit de eenige mogelijke opvatting is en dat het maar beter is voor het welzijn der Kerken niet dan in het algemeen te spreken over het droeve verschijnsel, dat anderen onder ons helaas nog niet tot deze schriftuurlijke visie gekomen zijn of deze weer hebben verlaten.

Ook wordt dit laatste wel uitgesproken. En met eenzelfde neiging van tegenargumenten als boven gesignaleerd is.

Ik denk b.v. aan Prof. Hepp inzake de „pluriformiteit der Kerk“, die hij niet verdedigt tegen De Feenstra, maar waarover hij een klaagzang zingt, omdat menschen als De Feenstra deze leer weerspreken en aldus een gevaar betekenen voor onze jonge menschen, die zij voorlichten.

En dat niet, terwijl Feenstra gezegd zou hebben, dat de Gereformeerde Kerk de alleenzaligmakende Kerk is en de andere instituten alle en ten volle vals en geen Kerk — dan zou het nog eenigszins te begrijpen zijn.

Maar Feenstra heeft „pluriformiteit“ vervangen door „pluraliteit“ en er met nadruk op gewezen, dat de kerkelijke verdeeldheid zondig is en dat deze zondige verdeeldheid niet mag worden voorgesteld als pluriformiteit in den zin van een ontplooiing van de ééne Kerk in verschillende vertakkingen, in meerdere vormen.

Ook Prof. Hepp heeft dus niets geleerd uit de discussie, zelfs niet, dat men met pluraliteit tegenover pluriformiteit in de eerste plaats bedoelt te veroordeelen het feit, dat de Roomsche Kerk niet aan den roep der Reformatie van de 16e eeuw en de Hervormde niet aan die van de 19e eeuw gehoor heeft gegeven, en dat de Christelijke Gereformeerde Kerk en verschillende andere Gereformeerde groepen zich zonder schriftuurlijke grond van de eenheid der Kerk hebben afgescheiden en scheurmakerij gepleegd.

Zou Prof. Hepp deze dingen willen weerspreken om toch maar tot de benaming pluriformiteit te komen? Natuurlijk niet. Maar waarom dan geen rekening gehouden met de nadere toelichting der opponenten?

Als men deze verschijnselen ziet en overweegt, vraagt men zich af, of wij dan niet beter verdienen, dan dat per Synodebesluit worde vastgesteld, wat wij hebben te leeren en te denken; of wij niet beter verdienen dan hoe langer hoe meer gebonden te worden tot in de nadere uitwerking en toepassing van de confessie toe.

Want immers, als wij naar elkander niet of ternauwernood luisteren, dan is het verlangen van velen onder ons, dat er vrijheid van gedachtenwisseling blijve, opdat langs den weg van grondige bespreking de vereischte eenstemmigheid en samenwerking kome en versterkt worde, dan is dit verlangen ongemotiveerd gebleken, en is de eenige uitweg het decreet, waaraan een ieder zich te houden heeft.

Dan is het niet verantwoord de meningsverschillen over te laten aan de onderlinge bespreking der theologen en aspirant-theologen onder ons.

Tot zoover dr. Slettsma. Natuurlijk is die uitweg geen uitweg, want het is het slop. Inderdaad, sommiger streven om het denken te binden aan een paar theologoumena van A dan wel B, doet groote schade. Wie zich er tegen schrap zet, dient de kerken. 't Komt alles goed, als men maar volhoudt, zich schrap te zetten tegen de knechting van het denken naar de theologoumena van den „Credo-polemist“; ik gebruik expres zijn eigen titulatuur.

De schoolstrijd en de Koningin.

„De Unie“, twee-maandelijkse blad ter bevordering van den bloei van de School met den Bijbel, schrijft: Onlangs bevatte het „Dagblad van IJmuiden“ de volgende advertentie:

H. M. DE KONINGIN

wekt op tot geestelijke en morele herbewapening, dus tot eendracht en samenwerking.

Ouders, alle kinderen op één school, DE OPENBARE.

Deze frontmakerij, die zich niet ontziet H. M. te betrekken in den schoolstrijd, is wel bijzonder ergerlijk.

Zeer terecht noemde „Christelijk Schoolblad Onze Vacatures“ deze advertentie „dom en lom“, en niet minder terecht vroeg naar aanleiding hiervan „Het Katholieke Schoolblad“: „Moet zóó de openbare school gered worden?“

50 jaar geleden zeide Minister Kappellijne van de Copello tot Jhr. De Savornin Lohman het beruchte woord: „Verknoei met uw Bijbelsche spreken de beproefde beginselen van ons staatsrecht niet“.

Een halve eeuw later is de mentaliteit van genoemde frontmakers blijkbaar nog niets veranderd. We zijn het er wel mee eens.

Men vergunne ons dan ook die „geestelijke en morele herbewapening“ eer aan Buchman, dan aan de Koningin bij ons associaties te laten wekken; ik ben, geloof ik, met dit gezegde niet tegen de psychologie in overtredding.

De schoolstrijd en een raadslid.

Uit „De Unie“:

Nog altijd zijn er menschen, die meenen, dat de openbare school voldoende is voor alle kinderen van ons volk, dat een school met den Bijbel overbodig is, een luxe, die maar onnodig geld onttrekt aan de publieke kassen.

Een staaltje van zoodanige mentaliteit kwam ik laatst tegen in een van onze dagbladen, waarin werd geschreven over een raadsvergadering in de gemeente Zijpe in Noord-Holland. Daar was een aanvraag ingekomen van een ingezetene, die uit Andijk naar Oudesluis was verhuisd. Hij vroeg vergoeding, volgens de wet, voor reiskosten van zijn kinderen,

die naar Schagen moesten, om daar de Christelijke school te bezoeken.

Een van de raadsleden was hier tegen, daar er in Oudesluis een goede openbare school was en hij het niet noodig vond, dat iemand zijn kinderen naar Schagen zond. Waarom was die man eigenlijk in deze gemeente gekomen? Hij had in Andijk moeten blijven. Waarom namen de boeren hier ook „fijnen“ in dienst? Een paar andere raadsleden vielen hem bij en een van hen meende in dit verband den huiseigenaren in overweging te moeten geven, goed toe te zien, aan wie ze hun woningen verhuurden.

Is het niet, alsof de klok een halve eeuw teruggezet is?

Tot zoover het verhaal.

De man heeft morele en geestelijke wapening nodig. Met de herbewapening komt het dan vanzelf in orde.

De Christelijke Gereformeerden en wij.

Het „Calvinistisch Weekblad“ schrijft:

Wij gelooven niet, dat de eenheid tot stand moet komen, door dien de Gereformeerde Kerken in Dogmatische geschillen, die de Christelijke Gereformeerden telkens constateeren, den weg der Christelijke Gereformeerden opgaan. Want al ware dat in zake het verband het geval, daar zijn nog andere kwesties...

Van Gereformeerde zijde is dikwijls gezegd: de bestaande geschillen zijn te klein om gescheiden te blijven. Dat lijkt ons juist.

Met het eerste zinnetje zijn wij het eens. Men moet iets dat waar is, niet gelooven, omdat A of B of C het zegt, doch omdat het waar is. De kwestie, of de verbandsbewoording van een bepaald theoloog juist is, dan wel of zij zich verwijderd van die der formulieren, die wij op de Schrift gegrond achten, staat dus nog altijd afzonderlijk op het program van wie meeleeft.

Met het laatste zinnetje zijn wij het ook eens. Misschien dat de schrijver zelfs ook aan ons gedacht heeft. Juist daarom hadden wij bezwaar tegen prof. Aalders' krasse uitspraken over meeningen, die van den kant der onde „A-groep“ (en door haar niet alleen!) verdedigd zijn, en die prof. Aalders op gereformeerde standpunt onhoudbaar noemde. Dat leek ons een voor de eenheid even gevaarlijk redeneren als dat van de Christelijke Gereformeerden in '92. Alleen maar: het wees den anderen kant uit.

Over de Finnen.

De Finnen worden bewonderd; de wereld verbaast zich er over, dat de dam tegen het bolsjewisme noordelijker ligt dan de heer Mussert ons wou doen gelooven. De „N. R. Crt.“ vertelt:

De „Excelsior“ drukt een bijdrage van Silampää, den onlangs met den Nobelprijs bekroonden Finschen schrijver, af, waarin hij de legende vertelt van den wolf, die den herder, den beer, die den wolf en den reus, die den beer opat, maar Hargar doodde den reus en verloor den herder, die ongedeerd gebleven was, al zat hij er wat benauwd en die zel, dat hij er wel uit zich zelf uitgekomen zou zijn. Daarna zou Upsala hem geholpen hebben, zeggende: „kom, kleine Fin, jij, die nergens bang voor bent, je keert terug naar je kudde en als de wolf komt moet je zeggen, dat ik hem wil zien“.

Op zijn achtste jaar hoorde Silampää deze geschiedenis door een oude vrouw vertellen en hij voegt erbij, dat de Finnen inderdaad geen vrees kennen. En hij laant er een tweede verhaaltje op volgen: van elke ster kwam een kwelduivel en het leger van de kahonters wilde de zon aanvallen, maar allen verbrandden en in de nachten van de vallende sterren sneeuwt hun asch uit den hemel.

Intusschen bedenke men, dat legenden onbekwaam tot profeteeren zijn.

De N.S.B. op Java.

Uit de „N. R. Crt.“:

Van eenige abonnees te Lembang ontving het A.I.D. de mededeeling, dat zij op een goeden avond als inleghed in de krant aantreffen een pamflet, afkomstig van de N.S.B., gewest Java.

De directie verklaart naar aanleiding hiervan uitdrukkelijk, dat deze verspreiding is geschied zonder haar voorkennis en tegen haar wil.

Een onderzoek is ingesteld om volledige opheldering te krijgen hoe het mogelijk is geweest, dat dit pamflet in het blad kon worden gevonden.

Naar het schijnt heeft omkoopings plaats gehad van den couranten-bezorger. Zoodra volkomen opheldering is verkregen, zal de directie een nadere mededeeling doen.

Tot zoover het bericht.

Een half uur geleden liep ik — niet in Kampen — een winkel voorbij, waar het blad des heeren Mussert voor het raam hing. Natuurlijk in roode kopletter. En daarin het zware titelwoord: gerechtigheid.

„Te laant, Anton“, zoo schreef deze week, meer gemoeidelijk, dan opschrikkend, een Zondagsblad.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drielst te:

Wetsinge-Sauwerd: W. Diepersloot te Holwerd, A. Kuiper te Ommen en A. v. d. Ziel te Ambt-Vollenhove (gew. nadat Ds G. J. de Leeuw te Finsterwolde het beroep naar Zwartebroek had aangenomen).

Tweetal te:

Serooskerke (W.): M. W. J. C. de Kluis te Diemen en G. Visse te Emlichheim.

Beroepen te:

Doornspijk: Joh. G. Lensink te Glanerbrug.

Serooskerke (W.): M. W. J. C. de Kluis te Diemen.

Venlo: Cand. H. R. de Jong, hulppred. te Leenwarden.

Wetsinge-Sauwerd: A. v. d. Ziel te Ambt-Vollenhove-Ca-

doelen.

Aangenomen naar:

Vreeland-Nigtevecht: Cand. R. W. Popma, hulppred. te

Moerdijk.

Zwartebroek: G. J. de Leeuw te Finsterwolde.

Intrede te:

Spijkenisse: Cand. C. v. d. Tas. Tekst: 2 Petr. 1:19.

Velsen: F. E. Hoekstra. Tekst: Openb. 1:12, 13a en 16a.

Westbroek: Cand. H. J. Banga. Tekst: Jes. 62:6, 7.

Afscheid van:

Maarsse: K. v. d. Veen.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Almelo: Cand. D. C. Tiemens, thans hulppred. v. d. evang.-

arbeid te Veendam en Wildervank.

Bodegraven: Cand. W. C. P. den Boer te Zierikzee.

Ouderkerk a. d. Amstel: P. v. d. Schaaf, hulppred. te Beet-

gummolen (aangen.).

Kerkinstellering te Valkenburg (Z.-H.).

Onder leiding van den kerkeraad der Geref. Kerk te Kat-

wijk aan den Rijn zijn te Valkenburg (Z.-H.) de ambten

ingesteld. Het ligt in de bedoeling, dat de ouderlingen en

diakenen 1 Jan. a.s. in het ambt zullen worden bevestigd.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De heer J. L. Schouten Jr te Arnhem, theol. cand. van de Geref. Kerken, die zich aanvankelijk niet beroep-

baar stelde, zal thans een eventueel beroep in overweging

kunnen nemen. Zijn adres is: v. Lawick van Pabststraat 29, Arnhem. Telef. 21200.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Maassluis: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.).

Wildervank: I. de Bruyne te Sassenheim.

Wormerveer: W. Ruiters te Luttich, a. d. Dedemsvaart.

Bedankt voor:

Francker: J. Tijmes te Nunspeet.

Oosterbeek: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.).

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Borssele: A. van Stuyvenberg te Benthuisen.

Goes: M. Heikoop te Utrecht.

Terneuzen: A. van Stuyvenberg te Benthuisen.

Werkendam: A. Hofman te Moercapele.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Cornjum: L. J. v. d. Kamp te Beetsum.

Kuhaar (toez.): Cand. J. Germans te Driebergen.

Leens (toez.): Cand. L. Alons te Hoogerzand.

Schiermonnikoog: J. Westra te Amsterdam.

Warder (N.-H.): Cand. J. van Rossum te Gouda.

Aangenomen naar:

Beesd: J. de Vos te Tjerkgaast.

Leens: Cand. L. Alons te Hoogerzand.

Rauwerd: Cand. Mr G. D. Boerlage te Oegstgeest.

Tricht (Betuwe): Cand. M. A. Krop te Rotterdam.

West-Terschelling: Cand. L. A. Bodaan te Rotterdam.

Bedankt voor:

Ter Aar: P. P. J. Monster te Aalburg en Heesbeen.

Glissen-Nieuwkerk: J. de Lange te Wilsom (Ov.).

Godlinze: Cand. L. Alons te Hoogerzand.

Porwerd: Cand. L. Alons te Hoogerzand.

Papendrecht (nadere beslissing): G. C. Rossmalaal te Rand-

wijk.

Westerhaar: Joh. Bijluma te Oostrum.

Uitg.-Mij.

v.h. KEMINK & Zn.

Utrecht

Domplein 2 - Giro 102545

Geschiedenis van

den Sabbatsstrijd

onder de Gerefor-

meerden in de

17e eeuw

door Dr H. B. VISSER

Een uitvoerige geschied-

beschrijving van het

bovenstaand onderwerp,

waarin o.m. een breed-

voerige bespreking van

Koelmans' Tractaat.

Een algemeen goede

beoordeeling.

Ingen. f.4.75 - Geb. f.5.75

Ook bij den boekhandel

verkoijgbaar.

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?

Of prefereert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker“

Kerkstraat 8 - Hilversum.

Spiedig verschijnt:

VAN SOUVEREINE LIEFDE

door

Dr. E. Th. v. d. BORN

Een Juweeltje onder de uit-

gaven van dezen tijd! In

luxueuze uitvoering, slechts f.1.40.

Oosterbaan & Le Cointre N.V.

Goes

WEET U

dat er een „Ver. van Organisten bij de Geref. Kerken“

bestaat, die o.a. ook onze Kerken van advies dient bij

orgelbouw, -restauratie of 't benoemen van organisten?

KENT U

„Organist en Eredienst“, het maandblad, door deze ver-

eniging uitgegeven, bevattende verschillende leerzame

artikelen betreffende kerkzang, orgelspel enz., boven-

dien van tijd tot tijd voorzien van een muziekbijlage?

ZOUDT U

dat blad ook niet willen lezen? Het wordt U gratis

toegezonden indien U donateur (min. f.2.50 p. j.) of

begunstiger (min. f.1.50 p. j.) van deze vereniging wordt.

Aanmelding en gratis proefnummers bij den Ien Se-

cretaris: R. HUIZENGA, Bilderdijkstraat 79, Rijswijk

(Z.-H.).